Fylkesmannen i Oppland

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS
Att. Magnus Nygård

Deres referanse		Dato	20.02.2018
Vår referanse	2018/42-4 432.4 JHN		
Saksbehandler	Jorunn Haugen, tlf. 61 26 60 31		
Avdeling	Miljøvernavdelingen		

Tillatelse til ringmerking og rydding av vegetasjon i forbindelse med prosjektet "Fuglen som miljøindikator" i Dokkadeltaet naturreservat

Fylkesmannen i Oppland gir Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter tillatelse til ringmerking og rydding av vegetasjon i forbindelse med prosjektet «Fuglen som miljøindikator» i Dokkadeltaet naturreservat. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Se nærmere detaljer og vilkår i vedtaket nedenfor.

Søknad

Det vises til brev fra Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS (DNV) datert 2. januar 2018. DNV eies av Nordre Land og Søndre Land kommuner, og har som formål å utvikle naturrestaurering, formidling, undervisning og reiseliv i regionen. Prosjektet «Fuglen som miljøindikator» har som hensikt å gi naturveiledning til skoleklasser, knyttet til Dokkadeltaet naturreservat. Det er et mål at Dokkadeltaet naturreservat skal brukes som et «utstillingsvindu» for klassisk naturvern generelt og våtmarksvern spesielt. I prosjektet «Fuglen som miljøindikator» vil både deltaet og kantsonene inngå i naturveiledningen.

Lands museum har restaurert en løe på østsiden av deltaet, på gnr/bnr. 22/3 i Søndre Land kommune. DNV ønsker å bruke denne løa til fuglekikking og ringmerkingsstasjon i forbindelse med naturveiledning for skoleklasser. DNV søker derfor om generell tillatelse til å foreta ringmerking på lokaliteten i 2018. Alternativt tillatelse til å foreta ringmerking i perioden fra midt i april - august. Ringmerkingen vil kun foregå på dagtid, tidligst med start ved soloppgang. I perioden vil det trolig bli ringmerket omkring 12 ganger, ofte med flere dager mellom hver ringmerking. For effektiv og praktisk fangst av fugler for ringmerking er det nødvendig å rydde to gater for plassering av ringmerkingsnettene (mistnett) og det søkes også derfor om rydding av vegetasjon. Det er først og fremst stauder (bringebær, mjødurt, nyperoser m.m.) som er nødvendig å fjerne. Dette vil foretas på mest mulig skånsom måte og slik at det bevares vegetasjon mot vannkanten. Det vil være aktuelt med en ringmerkingsgate på hver side av løa (viser til bilder vedlagt i søknad). Ved ringmerking er det et poeng å bevare mest mulig vegetasjon langs nettgatene, spesielt den som er 2-3 meter høy. Det vil kun være nødvendig å fjerne 1-3 stk. av de små tynne ospene/seljene.

Verneformål og verneforskrifter

Dokkadeltaet naturreservat ble opprettet den 12. oktober 1990 og har som formål å bevare et stort og variert våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området, særlig av hensyn til trekkende og hekkende vannfugl. I 2002 fikk naturreservatet status som

Ramsar-område, noe som blant annet førte til krav om forvaltningsplan for området. Det er utarbeidet en forvaltningsplan for naturreservatet i 2013.

I følge pkt. IV nr. 1 i verneforskriften er all vegetasjon i vann og på land fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Etter pkt. IV nr. 2 er alt vilt, herunder deres hi, reir og egg, fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Videre må det etter pkt. IV nr. 3 ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til hogst av ved til eget bruk for grunneierne, jf. verneforskriften pkt. VI nr. 5.

Forbudet mot unødige forstyrrelser knytter seg først og fremst til forstyrrelse av dyrelivet i verneområdet. Fuglelivet i Dokkadeltaet er sårbart for forstyrrelser, spesielt vår og forsommer for trekkende og hekkende vannfugl, men også om høsten. Vi mener derfor det er behov for en dispensasjon fra forbudet mot unødig forstyrrelse av dyrelivet.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 48. I tillegg må søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsipper i nml. §§ 8-12, jfr. nml. § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Fylkesmannens vurdering
Det finnes ikke en spesifisert dispensasjonshjemmel i forbindelse med de omsøkte tiltakene i Dokkadeltaet naturreservat, derfor må søknaden vurderes etter nml. § 48. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det framgår av nml. § 8 at kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Fylkesmannen mener det foreligger god kunnskap om verneverdiene i Dokkadeltaet naturreservat gjennom blant annet verneplanprosessen med tilhørende naturfaglige registreringer og fagrapporter, generell kunnskap om sårbarhet for forstyrrelser i området, registreringer av arter i Naturbase og Artskart og forvaltningsplan for Dokkadeltaet naturreservat. Fylkesmannen vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om artene og området er god og oppfyller kravet i nml. § 8. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 blir dermed ikke vurdert som relevant i saken.

Forskning i reservatet kan være viktig for forvaltningen av området og vil være ønskelig når det er i samarbeid med forvaltningsmyndigheten. Generelt skal verneområdet kunne benyttes i forbindelse med dette, samt i forbindelse med formidling. Det er imidlertid viktig at forsknings-/undervisningsopplegg planlegges og gjennomføres slik at konflikter med områdets verneformål unngås.

Fuglelivet i Dokkadeltaet sårbart for forstyrrelser på vår og forsommer. På denne tiden av året er det viktig å unngå ferdsel inne i verneområdet. Ringmerkingsnettene planlegges å settes opp ved en løe som ligger i utkanten av naturreservatet og som i dag brukes i forbindelse med fuglekikking. Ringmerkingen vil føre til noe endret bruk av nærområdet, men med hensyn til fuglelivet på våren er det samtidig ønskelig at slike aktiviteter i størst mulig grad nettopp legges til et slikt utsiktspunkt som denne løa er, jf. forvaltningsplanen for Dokkadeltaet naturreservat, pkt. 5.15 om formidling/forskning. Ringmerkingen vil kun foregå på dagtid, tidligst med start ved soloppgang. Det vil trolig bli ringmerket omkring 12 ganger i løpet av perioden, og da ofte med flere dager mellom hver ringmerking. Fylkesmannen mener da at ringmerkingen er innenfor rammen av det området kan tåle, jf. prinsippet om samlet belastning for et område i nml. § 10.

For å kunne drive en effektiv og praktisk fangst av fugler for ringmerking er det nødvendig å rydde to gater for plassering av ringmerkingsnettene (mistnett), på hver side av løa. Det er først og fremst

stauder (bringebær, mjødurt, nyperoser m.m.) som er nødvendig å rydde. I området sørøst for løa kan det også være aktuelt å fjerne 1-3 stk. små tynne ospe-/seljetrær for plassering av 6 eller 9 meters nett. I området nordvest for løa er det ønskelig å rydde vegetasjon for plassering av nett med en lengde på 3, 6 og 9 meter. Som nevnt tidligere er fuglelivet i naturreservatet særlig sårbart for forstyrrelser på vår og forsommer. Vi anser likevel at vegetasjonsryddingen som her er omsøkt ligger innenfor rammen av hva området tåler av belastning etter nml. § 10. Vegetasjonen som ønskes å ryddes har ingen særlig tilknytning til verneverdiene i naturreservatet. Det er heller ikke registrert spesielle verdier knyttet til flora og vegetasjon i det aktuelle området. Rydding av vegetasjon skal skje på en skånsom måte og det skal ikke ryddes mer enn det som er nødvendig, jf. nml. § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Trær og kratt i kantsonen mot fjorden/deltaet skal ikke ryddes. Vegetasjon som blir ryddet i gatene skal fjernes fra naturreservatet. Så lenge vilkårene blir fulgt, anses nml. § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver ikke for å ha relevans i denne saken.

Fylkesmannen vurderer det til at de omsøkte tiltakene er positive som et ledd i strategien om å benytte Dokkadeltaet som et «utstillingsvindu» for våtmark og våtmarksvern og i utvikling av undervisningsopplegg knyttet til verneområdet. Ringmerking på vår og forsommer er ikke optimal med hensyn til forstyrrelse på fuglelivet, men vi vurderer det til at ulempene i forhold til verneformålet og verneverdier er mindre enn fordelene forskningen og formidlingen ringmerkingen er en del av. Tiltaket ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og vil ikke være i strid med verneformålet. På bakgrunn av ovennevnte vil Fylkesmannen gi søker tillatelse til ringmerking og rydding av vegetasjon i forbindelse med dette i Dokkadeltaet naturreservat.

Vedtak
Fylkesmannen i Oppland gir Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter tillatelse til ringmerking og rydding av vegetasjon i forbindelse med prosjektet «Fuglen som miljøindikator» i Dokkadeltaet naturreservat, som beskrevet i søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

- Ringmerkingen skal foregå i perioden 15. april – 31. august 2018 og det kan ringmerkes inntil 15 dager i denne perioden.
- Under ringmerkingen skal man forstyrre fuglelivet minst mulig grad.
- Det skal ikke ryddes mer enn det som er nødvendig av vegetasjon for å få satt ut ringmerkingsnettene. Dette omfatter i all hovedsak stauder. I tillegg kan det ryddes inntil tre små ospe-/seljetrær (kratt) i området sørøst for løa. All vegetasjon som ryddes skal fjernes fra naturreservatet.
- Trær og kratt i kantsonen mot fjorden/deltaet skal ikke ryddes.
- Denne tillatelsen må medbringes under arbeidet og kunne vises til ansvarlig oppsyn på forlangende.
- Fylkesmannen skal innen 1. februar 2019 ha en enkel rapport om ringmerkingen.

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften, og ikke i forhold til annet lovverk. Vi forutsetter at andre nødvendige tillatelser blir brakt i orden. Vi forutsetter også at «*Forskrift om innføring og innsamling av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål*» blir fulgt.

Klageadgang
Dette vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, men sendes til Fylkesmannen i Oppland, postboks 987, 2604 Lillehammer.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum e.f.
avdelingsdirektør

Jorunn Haugen
førstekonsulent

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:
Søndre Land kommune
Mia Olsvik Vestsidevegen 2 2860 HOV
Nordre Land kommune
Statens naturoppsyn v/Finn Bjormyr